

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих
актів України щодо запровадження накопичувальної системи
загальнообов’язкового державного пенсійного страхування та єдиних
принципів нарахування пенсій”

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження накопичувальної системи загальнообов’язкового державного пенсійного страхування та єдиних принципів нарахування пенсій” розроблено у рамках виконання положень Коаліційної угоди депутатських фракцій у Верховній Раді України VIII скликання та Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.2014 № 695 і схваленої постановою Верховної Ради України від 11.12.2014 № 26–VIII, а також на виконання абзацу другого пункту 4 Розділу III Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення” № 213 від 02.03.2015.

2. Мета і шляхи її досягнення

Метою проекту акта є створення справедливої системи пенсійного забезпечення шляхом переходу на єдиний принцип нарахування пенсій.

Проект Закону систематизує в Законі України „Про систему пенсійного забезпечення та загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” умови пенсійного забезпечення, які на сьогодні розпорошені в понад 20 законах.

Вказана систематизація не поширюватиметься на Закон України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”.

Передбачається здійснити перехід до призначення пенсій окремим категоріям осіб за єдиними правилами, а також звільнити солідарну систему від невластивих для неї виплат, пов’язаних із фінансуванням пенсій, призначених на пільгових умовах та за вислугу років.

З цією метою пропонується з 1 січня 2016 року запровадити накопичувальну систему пенсійного страхування за накопичувальними професійними пенсійними програмами для окремих категорій осіб, яким на вказану дату виповнилося не більше 35 років, та які зайняті на:

роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці за списком № 1 та на інших роботах із шкідливими і важкими умовами праці за списком № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затверджених Кабінетом Міністрів України, та за результатами атестації робочих місць дають право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах;

посадах, що дають право на призначення пенсії за вислугу років;

посадах державних службовців та прирівняних до них посадах (незалежно від віку).

Джерелом фінансування пенсійних виплат із накопичувальної системи пенсійного страхування за відповідними професійними пенсійними програмами

для вказаних категорій працівників стануть страхові внески до накопичувальної системи пенсійного страхування, які сплачуватимуться:

- роботодавцем на користь працівників, зайнятих на:

роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці за списком № 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затверджених Кабінетом Міністрів України, у розмірі 15 відсотків (вихід на пенсію на 10 років раніше). Сплата внеску розпочинається з 1 січня 2016 року;

на інших роботах із шкідливими і важкими умовами праці за списком № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затверджених Кабінетом Міністрів України, у розмірі 7 відсотків (вихід на пенсію на 5 років раніше). Сплата внеску розпочинається з 1 січня 2016 року;

на роботах та посадах, що дають право на призначення пенсії за вислугу років, у розмірі від 4,2 відсотків до 6 відсотків (вихід на пенсію незалежно від віку за наявності 30 років вислуги). Сплата внеску розпочинається з 1 січня 2017 року;

- працівник – державний службовець та прирівняні до них особи у розмірі 2,5 відсотків від зарплати (сплату внеску працівник розпочинає з 1 січня 2016 року).

Страхові внески до накопичувальної системи пенсійного страхування спрямовуватиметься до Накопичувального пенсійного фонду, адміністратором якого буде Пенсійний фонд України, з метою інвестування залучених коштів в економіку держави.

Запровадження професійної пенсійної системи дозволить формувати заощадження, якими особа зможе скористатися до досягнення загального пенсійного віку у разі наявності необхідної тривалості спеціального та страхового стажу роботи і досягнення певного віку, наявності необхідної вислуги років, а також скористатися після досягнення пенсійного віку, незалежно від умов виплати пенсії із солідарної системи (працює особа чи ні).

З 1 січня 2017 року запроваджується другий рівень пенсійної системи.

Учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування будуть особи, яким на вказану дату виповнилося не більше 35 років, а особи 36-55 років будуть мати право прийняти рішення щодо участі у накопичувальній системі до 01.01.2017 року.

Розмір внеску у перший рік становитиме 2 відсотка та щороку збільшуватиметься на один відсоток до досягнення 7 відсотків.

3. Правові аспекти

У даній сфері правового регулювання діють закони України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування”, „Про збір на обов’язкове державне пенсійне страхування”, „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”, „Про охорону праці”, „Про карантин рослин”, „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, „Про державну службу”, „Про основні засади соціального

захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні”, „Про жертви нацистських переслідувань”, „Про статус гірських населених пунктів в Україні”, „Про донорство крові та її компонентів”, „Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів”, „Про наукову і науково-технічну діяльність”, „Про виконавче провадження”, „Про статус народного депутата України”, „Про службу в органах місцевого самоврядування”, „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, „Про дипломатичну службу”, „Про насіння і садивний матеріал”, „Про недержавне пенсійне забезпечення”, „Про соціальний захист дітей війни”, „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи”, „Про Кабінет Міністрів України”, „Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні”, „Про Національне антикорупційне бюро України”, „Про запобігання корупції”, „Про прокуратуру”, „Про судоустрій і статус суддів”, Митний кодекс, Бюджетний кодекс та Податковий кодекс.

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проекту Закону України в 2016 році не впливає на дохідну та видаткову частини Державного бюджету України.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує погодження Міністерством фінансів України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Державною фіскальною службою України, Пенсійним фондом України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

6. Регіональний аспект

Проект Закону не стосується питання розвитку регіонів.

6¹. Запобігання дискримінації

У проекті акта відсутні положення, що містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції

У законопроекті відсутні правила і процедури, що можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

8. Громадське обговорення

Проект акта не потребує проведення консультацій із громадськістю.

9. Позиція соціальних партнерів

Проект акта потребує погодження Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні, Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та всеукраїнськими громадськими організаціями інвалідів, їх спілками відповідно до статутної діяльності.

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект акта не є регуляторним актом.

10¹. Вплив реалізації акта на ринок праці

Прийняття проекту акта не впливає на ринок праці.

11. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта дозволить поступово уніфікувати обчислення спеціальних пенсій в єдиному законі, а також запровадити накопичувальну систему пенсійного страхування, в тому числі за відповідними професійними пенсійними програмами для працівників, які зокрема мають право на призначення пенсії на пільгових умовах та за вислугу років з поступовим скороченням доступу до вказаних пільгових пенсійних систем.

Передбачається, що поступове запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування за відповідними професійними пенсійними програмами дозволить звільнити солідарну систему від невластивих для неї виплат.

**Заступник Міністра соціальної
політики України**

Віталій Мушинін

_____ 2015 р.